

Gemeenteraad van Waterland
Postbus 1000
1140 BA WATERLAND
Per mail gemeente@waterland.nl

Onderwerp: zienswijze ontwerp omgevingsplan Monnickendam Galgeriet - 2019
20190425

Geachte leden van de raad,

Namens de IJsselmeervereniging doe ik u hierbij een zienswijze toekomen naar aanleiding van het ontwerp van het bestemmingsplan Galgeriet 2019, dat van 15 maart 2019 tot en met 25 april 2019 ter inzage is gelegd.

De IJsselmeervereniging heeft de volgende bedenkingen en opmerkingen bij dit plan:

1. **Aanleiding**

De IJsselmeervereniging staat op zich positief tegenover herinrichting van het gebied Galgeriet. Er zijn wel bezwaren tegen de wijze waarop die herinrichting plaatsvindt. Die bezwaren worden hierna toegelicht.

De IJsselmeervereniging mist een overtuigende aanpak van het tegengaan van klimaatverandering in dit plan, zoals maatregelen om er voor te zorgen, dat uitvoering van dit plan zal leiden tot een op zijn minst CO2-neutraal gebied.

2. **Landschap en stadsgezicht**

Monnickendam is een van de grotendeels bewaard gebleven historische havenplaatsen in het IJsselmeergebied met het daarbij behorende karakteristieke silhouet. Het plan staat voor het historische waterfront hoge tot zeer hoge bebouwing toe. De bouwhoogtes zijn alleen bepaald door het aantal bouwlagen. Onduidelijk is daardoor hoe hoog de werkelijke bouwhoogte zal worden. Dat is in strijd met de rechtszekerheid. Door het toestaan van (maximaal) negen bouwlagen bovenop een peil van 2,30 m + NAP kan de totale bouwhoogte ten opzichte van het omringende wateroppervlak tot 35 m of veel meer (de hoogte van een bouwlaag is onbeperkt) bedragen. Deze bouwhoogtes verdragen zich niet met de bestaande bouwhoogtes in de historische kern van Monnickendam en zijn om die reden in strijd met een goede ruimtelijke ordening. Eveneens is dit plan om dezelfde redenen in strijd met de aanwijzing tot beschermd stadsgezicht.

De IJsselmeervereniging betwijfelt ook of de Waterlandse zeedijk in de massaliteit van de bebouwing die dit plan toe staat, nog wel tot zijn recht zal blijven komen.

3. **Water**

Het gehele plan is buitendijks gesitueerd. De toekomstige peilen van het Markermeer zullen de komende decennia als gevolg van klimaatverandering en de zeespiegelstijging

die daar mede een gevolg van is, waarschijnlijk verder stijgen. De IJsselmeervereniging vraagt zich dan ook af of de waterveiligheid van dit plan voldoende gewaarborgd is. Onbegrijpelijk vindt de IJsselmeervereniging het in dit verband, dat het plan ondergronds bouwen tot een diepte van 3,00 m –NAP toestaat, zonder dat het plan waarborgen biedt dat deze ondergrondse bebouwing niet zal kunnen overstromen.

4. Jachthavens en vaarrecreatie

De IJsselmeervereniging kan zich vinden in de afname van het aantal ligplaatsen in de beide betrokken jachthavens. De behoefte aan ligplaatsen in het IJsselmeergebied zal de komende jaren verder afnemen, mede als gevolg van de vergrijzing van de betrokken vaarrecreanten.

Het is overigens de vraag of de aantrekkelijkheid van Monnickendam voor vaarrecreanten door dit plan niet dusdanig afneemt, dat dit op termijn tot leegstand in de jachthavens zal leiden, ondanks het afgenomen aantal ligplaatsen.

5. Verkeer

Het plan veroorzaakt een forse verkeer-aantrekkende werking. Uit het plan blijkt niet hoe de afwikkeling van dit verkeer plaats zal vinden. Nu die duidelijkheid er niet is verdraagt dit plan zich niet met een goede ruimtelijke ordening. Immers, in de toelichting van het plan zal duidelijk moeten worden gemaakt wat de effecten zijn op het omringende gebied. Hier wreekt zich ook het ontbreken van een MER, waardoor alle effecten van het plan om de omgeving onvoldoende zijn afgewogen.

Over de verplichting om voor dit plan een MER op te stellen wordt later in deze brief terug gekomen.

De verplichting om parkeren buiten het straatbeeld te houden is in de regels onvoldoende gewaarborgd.

6. Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro)

Zoals in het plan wordt uitgelegd, staat het Barro op grond van het Rijksbelang zoetwatervoorziening voor de gemeente slechts 5 ha landaanwinning toe. Voor het plan wordt 2 ha aangewonnen terwijl eerder bijna 0,4 ha land is aangewonnen. Desondanks is niet verzekerd dat het plan voldoet aan het Barro op dit punt. In het kader van de herstructurering en dijkversterking van de Markermeerdijken vindt ook landaanwinning plaats ten behoeve van zogenaamde meekoppel-projecten. Die meekoppel-projecten zijn geen waterstaatswerken en moeten als zodanig meegeteld worden bij de eerdere landaanwinningen. Immers, de besluitvorming over de dijkversterking heeft eerder plaatsgevonden dan de besluitvorming over dit plan. U dient nader te onderzoeken hoeveel ha voor deze meekoppel-projecten bij de dijkversterking is gebruikt en aan de hand daarvan te bepalen of door het onderhavige plan de 5 ha niet wordt overschreden.

7. Natura 2000-algemeen

Op zich is er geen bezwaar om gebruik te maken van de mogelijkheden die de Crisis- en herstelwet biedt om vooruit te lopen op de Omgevingswet en het plan met een verbrede reikwijdte vast te stellen. Echter, u dient zich als raad wel te realiseren, dat de Wet natuurbescherming (Wnb) vereist, dat het plan beoordeeld wordt op basis van de maximale mogelijkheden tot realisatie die het plan biedt. Door te werken met open normen, fasering van het onderzoek en een globale invulling van het plan ontstaat er zeer veel ruimte. De maximale mogelijkheden die het plan biedt zijn daardoor ook zeer ruim. En die maximale mogelijkheden dienen getoetst te worden op hun effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden.

Die toetsing van die maximale mogelijkheden heeft onvoldoende plaatsgevonden in de natuurtoets die in de toelichting bij het plan is opgenomen.

Daar komt nog bij, dat het plan zeer dicht bij het Natura 2000-gebied Markermeer & IJmeer is gelegen. Op voorhand is op grond van de natuurtoets niet uit te sluiten dat het plan significante effecten kan hebben op de instandhoudingsdoelstellingen van dit Natura 2000-gebied door verstoring als gevolg van de toename van het licht, geluid en gebruik door recreanten. Een volledige passende beoordeling op grond van de maximale mogelijkheden

die het plan biedt had dan ook niet achterwege kunnen blijven. Zonder dat uit die passende beoordeling alsnog zou blijken, dat significante effecten zijn uitgesloten kan en mag u dit plan niet vast stellen.

8. Natura 2000-stikstof

De toetsing van de stikstofdepositie heeft plaatsgevonden door berekening met Aeries-calculator. Aeries-calculator is onderdeel van de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS). De PAS staat sterk ter discussie en het Europese Hof van Justitie heeft in zijn uitspraak van 8 november 2018 (ECLI:EU:C:2018:882) naar aanleiding van prejudiciële vragen van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRvS) van de lat voor de toepassingsmogelijkheden van de PAS zeer hoog gelegd. De ABRvS moet hierover nog uitspraken doen. Tot dat duidelijk is of de PAS nog in stand kan blijven, kunnen voor het bestemmingsplan geen uitspraken gedaan worden over de aanvaardbaarheid van de toenemende stikstofdepositie als gevolg van het plan. Daarbij valt nog op te merken, dat voor plannen, en dus ook dit bestemmingsplan, de PAS geen verplichting is en dat het gebruik van Aeries-calculator dat evenmin is.

Overigens zijn de berekeningen met Aeries-calculator niet ter inzage gelegd. Daardoor kan niet worden nagegaan of bij die berekeningen van de juiste uitgangspunten is uitgegaan, zoals de enorme toename van het gemotoriseerd verkeer (11.000-12.000 mvt).

De IJsselmeervereniging verzoekt u de Aeries-berekeningen alsnog openbaar te maken.

9. MER

In de toelichting is aangegeven, dat de MER-beoordeling er toe leidt, dat er geen MER behoeft te worden opgesteld.

Hiervoor is al aangegeven, dat een passende beoordeling op grond van de Wnb niet achterwege kan blijven. Nu een passende beoordeling gemaakt dient te worden is op grond van artikel 7.2a, lid 1 van de Wet milieubeheer het opstellen van de MER eveneens verplicht. Die MER dient alsnog opgesteld te worden voordat u dit plan kunt vaststellen.

10. Soortenbescherming

In de omgeving van het plan zijn verschillende beschermde soorten aangetroffen, zoals vogels, waaronder de huismus, vleermuizen en kleine marterachtigen. De nesten van de huismus en enkele andere vogelsoorten zijn jaarrond beschermd. In de natuurtoets is geconstateerd, dat er daarom een ontheffing op basis van hoofdstuk 3 van de Wnb dient te worden aangevraagd. Echter, de uitvoering van het plan is pas verzekerd als het plan voldoende maatregelen bevat die het aannemelijk maken dat die ontheffing zal kunnen worden verleend. Die maatregelen ontbreken in het plan, waar door het nog niet aannemelijk is dat die ontheffing verleend zal kunnen worden. Pas als die maatregelen in het plan zijn opgenomen, enkele zijn al genoemd in de natuurtoets, is het mogelijk om het plan vast te stellen. Bovendien zal vooraf moeten worden vastgesteld, dat het plan de goede staat van instandhouding van de betrokken soorten niet in gevaar brengt. Ook die toetsing ontbreekt.

De IJsselmeervereniging mist in de natuurtoets een beoordeling van de soorten die langs de oevers broeden zoals eenden en vooral ook de futen. De Gouwzee is landelijk befaamd vanwege de futen.

11. Natuurnetwerk Nederland (NNN)

In de natuurtoets is de stelling betrokken, dat de aantasting van het NNN door dit plan niet gecompenseerd hoeft te worden. Die compensatie is op grond van het Barro inderdaad niet geborgd, omdat het Barro gericht is op andere overheden dan het Rijk. Die compensatieverplichting is echter wel onderdeel van het Rijksbeleid, zoals vastgelegd in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte. Op grond van dat Rijksbeleid dient het verloren gaan van de ruimte die nu behoort tot het NNN wel gecompenseerd te worden.

12. Horeca en andere bedrijvigheid

Het plan staat een uitbreiding toe van de horeca en de mogelijkheid om een supermarkt met een bvo van 1200 – 1500 m2.

Deze concentratie van bedrijvigheid vlak aan de rand van het historische centrum kan enerzijds leiden tot leegloop van de bestaande bedrijvigheid in dat centrum en leidt anderzijds zeker tot een forse toename van het verkeer met alle daarbij behorende nadelen voor de omgeving.

Het distributieplanologisch onderzoek overtuigt niet. Dat een supermarkt op deze plaats toelaatbaar is blijkt niet uit dit onderzoek.

De IJsselmeervereniging concludeert dat u het plan in deze vorm niet vast kunt stellen en dat aanvulling met onder andere een passende beoordeling en een MER noodzakelijk is. Voor het overige verzoekt de IJsselmeervereniging u om met de opmerkingen rekening te houden bij de vaststelling van dit plan.

Hoogachtend,

auke wouda

Auke Wouda
penningmeester

